

H^{Lokal}HISTORIE

Medlemsblad for Dragør Lokalhistoriske Forening

Oktober 2019

ISSN 2446-3469

24. årgang

Byvandringen på Amagerbro bød på en spændende overraskelse, da dørene blev åbnet til "Aladdin's Hule" i logen "Christian den 4."

Byvandring på Amagerbro

Arkivar Henning Sørensen fra Historisk Arkiv Dragør var vor kyndige guide på byvandringen den 18. august 2019, hvor han havde sat os stævne på Amagerbro Metrostation ved Amager Center.

Deltagerantallet var begrænset til 50 deltagere, og de fik alle en berigen-

de oplevelse, hvor Henning Sørensen i rigt mål øste af sin store historiske viden om området, hvor han selv har sin bopæl.

Efter velkomst ved formanden og en indledende snak om områdets interessante historie begav vi os på en vandring i kvarterets forskellige tidslommer.

Medlemsblad for Dragør Lokalhistoriske Forening
www.dragoer-lokalhistorie.dk
 Email: info@dragoer-lokalhistorie.dk

Bestyrelse:

Formand: Claus Ehlers
 Schoutgården 41, 2791 Dragør
 Tlf: 32 53 32 23

Næstformand: Dines Bogø
 Ulspilsager 57, 2791 Dragør
 Tlf: 32 53 11 53 – 20 85 11 53

Kasserer: Lis Klynge
 Søvej 7A, 2791 Dragør
 Tel: 21 26 41 14

Sekretær: Marianne Bogø
 Ternevænget 20, 2791 Dragør
 Tel: 32 94 11 53 - 40 85 11 53

Bestyrelsesmedlem: Renee Schwaner
 Ryvej 45, 2791 Dragør
 Tel: 26 24 89 50

Redaktør og tekst: Claus Ehlers

Foto og research: Dines Bogø

Hvis foreningen har din email adresse, modtager du med jævne mellemrum nyheder om arrangementer mm.

Medlemsbladet bliver også lagt på DLF's hjemmeside.

De charmerende historiske huse på Brigadevej.

Første stop var de smukke to-etagers byhuse ved Sverrigsgade. Husene blev oprindeligt bygget til boliger for arbejdere på B&W.

Turen fortsatte til Sundholm, der blev bygget i 1905, efter at Sundby var blevet indlemmet i Københavns Kommune. Henning fortalte om stedets historie, og om det meget byggeri af Københavns Kommune på Amager, som blev igangsat efter at byen på havde fået nyt "lebensraum" på øen.

Vi var inde i skolegården på Amager Fælled Skole, som dengang også var skole for de mange beboere på Islands Brygge.

Vi fulgte Amagerbanens gamle jernbanestrækning i Svinget og Store Mølle Vej og hørte om banens historie og den tilhørende godsbane, der var etableret ikke mindst for at fragte natrenovationen i København til renovationskulerne ved Kløvermarken og også videre til bønderne på Amager.

Vi gjorde ophold i gården til Amagerbankens tidligere hovedsæde, hvor vi skulle se det store keramikløg, som et symbol på Amagerbønderne, men løget var fjernet, måske for at blive genopsat senere?

Formanden bød alle velkommen til byvandringen inden ordet blev givet til Henning Sørensen. Formanden havde medbragt en paraply, og den sørgede for tørvejr inden vi senere skulle indendørs.

På turen mod Amagerbro Metrostation passerede vi Vor Frelsers Kirkegård, hvor der også var interessante informationer om kirkegårdens

historie, som kirkegård for Vor Frelsers Kirke på Christianshavn.

Ved udgangspunktet tog Claus Ehlers over og førte os til det smukke

Henning Sørensen på talerstolen i skolegården på Amager Fælled Skole.

En kendt person fra Dragør, landsrets-sagfører Albert Christensen, der boede i villa Helle på Øresunds Allé. Han var medlem af Logen i næsten 60 år.

dørparti i Jacob Holms Gade, hvor vi besøgte Amagers eneste Odd Fellow Loge med kongenavnet "Christian den 4."

Der blev serveret forfriskninger og Claus Ehlers fortalte om Logens historie, som han selv har beskrevet i en større bog ved Logens 125 års jubilæum i 2013.

Vi fik lejlighed til at komme ind i den smukke logesal, som i dag er Danmarks ældste Odd Fellow Logesal, bygget i 1895.

Som tak for den glimrende byvandring fik Henning Sørensen overrakt et eksemplar af jubilæumsbogen og blev hyllet med velfortjente klapsalver.

Henning Sørensen takker forfatteren for jubilæumsbogen.

I formandens fravær bød Dines Bogø velkommen på Nordre Væl til de mange fremmødte i det fine sommervejr.

"I filmens fodspor"

**Byvandring i Dragør tirsdag den 27. august kl. 18.30
med filmkonsulent Brian Iskov**

Fra Nordre Væl var der fin udsigt til det sted, hvor forlystelsesetablisementet "Højerup" tidligere havde ligget lige overfor på Stationsvej.

Højerup blev anvendt i filmen "Sommerglæder" (1940), hvor stedet var forvandlet til "Brasens Hotel". På medbragte plancher kunne man få et indtryk af stedet dengang.

Det tidligere Højerup ved Dragør Hjørnet blev forvandlet til Brasens Hotel i filmen "Sommerglæder" fra 1940.

Byvandringen førte til mange finurlige lokationer, som flittigt er blevet benyttet af filmindustrien.

Fra Nordre Væl gik turen gennem Gamle Dragør by til havnen, hvor der blandt andet var ophold ved Dragør Strandhotel, i skurbyen og ved "Bageren på trappen".

På turen var der sørget for et tiltrængt ophold på Hans Isbrandtsens Plads, hvor formanden stod klar med forfriskninger.

Turen fortsatte til Badstuevælen, hvor Frøken Nitouche blandt andet var optaget, og sluttede på Neels Torv på Kongevejen.

Foran Dragør Strandhotel fortalte Brian Iskov om filmen "Ved Kongelunden" (1953) og den overraskende oplysning, at optagelsen foran Dragør Strandhotel i filmen var en kulisse i filmstudiet.

De mange tilhørere i Skurbyen.

På Hans Isbrandtsens Plads blev der serveret forfriskninger, og formanden takkede Brian Iskov med en boggave.

Arrangementet blev afsluttet efter at borgmesteren kl. 18.00 i sin motiverede tale afslørede vinderen af årets "Frivillig Fredag" pris.

"Frivillig Fredag"

I det store telt på havnen, som dagen efter benyttes af "Sildens Dag", afholdt Dragør Kommune arrangementet "Frivillig Fredag", den 30. august 2019 fra kl. 15.00 – 18.00.

Dragør Lokahistoriske Forening var repræsenteret i lighed med museumsforeningerne, Wiedergårdens Aktivitetshus og andre frivillige foreninger drevet af Dragørs mange ildsjæle.

Dines Bogø medbragte en række lokalhistoriske plancher og foreningen præsenterede sig yderligere ved diverse bøger og medlemsbladet "LokalHistorie".

Der blev også slået et slag for Trap Danmarks nye udgave, hvor bogen om Dragør Kommune snart er tilgængelig.

Årets Frivillig Pris gik til De Grønne Pigespejdere, som var mødt frem i deres spejderuniformer.

Rådhushaven var fyldt til randen under Dines Bogøs foredrag.

Dragør Kulturnat

Fredag den 13. september 2019 blev der igen holdt kulturnat i Dragør.

Blandt de utallige arrangementer stod Dines Bogø for en byvandring med temaet "Gestapos sidste aktion i Dragør".

Et imponerende opbud af interesserede (der blev talt 149) mødtes ved Gestapos daværende hovedkvarter i Dragør "Villa Pax" på Annasvej.

Dines Bogø fortalte de interessante detaljer om baggrunden, inden man drog til "Rådhusets gamle have" bag Lokalarkivet, hvor foredraget fortsatte.

Ved døren til sprøjtehuset ved Dragør Skole blev der den 5. maj 1945 skudt fra tagetagen i skolen af en dansk gestapomand, og det kostede rigsdagsbetjent Holger Kampmann Arnild livet (død 6. maj 1945 på hospital), kort efter befrielsesbudskabet ved Anden Verdenskrigs afslutning i

Danmark. Dines Bogø fortalte om baggrunden for den tragiske begivenhed.

Den interessante byvandring sluttede efter 70 minutters foredrag, og de mange tilhørere kunne fortsætte til kulturnattens andre arrangementer.

Dines Bogø afsluttede sit foredrag ved sprøjtehuset, hvor den tragiske begivenhed fandt sted.

I tilslutning til Dragør Kulturnat havde Claus Ehlers for at støtte arrangementet ladet fremstillet et antal klistermærker med et særligt logo, som kunne sælges under hele arrangementet til fordel for Kulturnatten.

Logoet var en forsmag på det næste foredrag i Dragør Lokalhistoriske Forening om "Branding af Dragør", som skulle finde sted den følgende uge.

Mange deltagere havde anskaffet sig et klistermærke med det smukke logo for at give støtte til Dragør Kulturnat og reklamere for arrangementet.

Et udsnit af det interesserede publikum i biografens dæmpede lys.

Verdenspremiere i Dragør Bio

I slipstrømmen på Dragør Kulturnat blev den røde løber rullet ud i Dragør Bio søndag den 14. september kl. 14.30, da videofilmen fra Dragør Borgerlige Skyttelags 90 års

jubilæumsskydning blev forevist for publikum.

Efter en forfriskning i det fine vejr, hvor snakken gik livligt, blev der kaldt til sæde i biografen.

Det regerende kongepar Peter Bech og Cythia omgivet af Dines Bogø og Claus Ehlers på den røde løber foran biografen.

Claus Ehlers indledte filmen og fortalte om de mange traditioner, der er omkring Skyttelagets årlige fugleskydning, og som nu er fastholdt og bevaret på film.

De fleste kender de flotte kongeskjolde, som var ophængt på Dragør Strandhotel, men som blev nedtaget i stærk røgsværtet tilstand efter branden i foråret 2018.

Kongeskjoldene og Skyttelagets historie er dog bevaret i jubilæumsbogen "Glimt af Dragørs historie – fortalt gennem Kongeskjolde", som Dines Bogø og Claus Ehlers udgav i anledning af jubilæet.

Årets regerende kongepar Peter Bech og Cythia fra Havfruehuset på Kongevejen mødte op fuldt dekoreret og nød den historiske filmforevisning, der varede godt en times tid.

Filmforevisningen var arrangeret af Dragør Lokalhistoriske Forening i samarbejde med Dragør Biografforening, der velvilligt havde stillet biografen til rådighed.

I det righoldige program til Dragør Kulturnat fremgik både byvandringen med Dines Bogø og jubilæumsfilmen i Dragør Bio.

Claus Ehlers, som har været medlem af Skyttelaget i 40 år, bød velkommen i biografen iført den skyttehat, som alle bar ved jubilæumsskydningen i 2017.

"Branding" af Dragør

Foredragsaften den 17. september kl. 19.00 i Wiedergårdens Festsal.

Formanden bød velkommen med følgende indledning:

De fleste samfund har en historisk fortid. Det gælder ikke mindst for Dragør og Store Magleby. Byernes historiske fortid strækker sig langt tilbage i tiden, og historierne er vidt forskellige for de to samfund.

Ved kommunesammenlægningen i 1974 kom byerne under fælles paraply, og de er efterhånden ved at smelte sammen til en fælles enhed under navnet Dragør.

Men Dragør Kommune består af mange områder med hver deres særpræg, historie og indbyggere.

Dragør gamle By, Nordstranden, Sydstranden, Store Magleby, Søvang, Kongelundskvarteret og ind imellem

mange bondegårde med store dyrkede marker.

Hvad er det, der binder det hele sammen!

Det er noget der er oppe i tiden, og hvor mange interesser ofte krydser klinger. Men trods forskelligheder har vi som borgere et fælles mål om sammenhold og harmoni.

Kulturen på det sydlige Amager står foran markante begivenheder.

Dragør gamle By nærmer sig sin optagelse på UNESCOs liste over verdens kulturarv, og den gamle "Hollænderby" Store Magleby kan i 2021 fejre 500 års jubilæum.

Begge begivenheder vil selvsagt blive stærkt markeret og bringe Dragør og Store Magleby i fokus på en bred

Flemming Brylle og Jens Winding supplerede foredraget og fortalte om deres arbejde med udvikling af det nye "brand".

front. Det er ikke mindst disse forestående begivenheder, som har tændt vore lokale kreative ildsjæle til handling.

De kreative ildsjæle er billedkunstneren Flemming Brylle og grafisk de-

signer Jens Winding, som har arbejdet intenst på at skabe et enkelt symbol, som kan binde de to gamle bysamfund Dragør og Store Magleby sammen, som det historiske grundlag for vor fælles fremtid.

Der peges på Dragørgårdens mærke, der var indhugget i en sten, der skulle have været genopsat på Jan Timanns Plads. Men hvor er den sten i dag?

Forsiden af det trykte hæfte viser et udsnit af borgmesterkæden med de mange bomærker, der stammer fra gårdene i Dragør/Store Magleby.

Foredraget tog udgangspunkt i fælles symboler for Danmark begyndende med "Danmarks Dåbsattest" Jellingestenene, der blev skabt ca. år 950 og rejst af kong Gorm den Gamle til ære for hans hustru Thyra Danebod. Vi har alle Jellingestenene tæt på os, idet ornamenteringen fremtræder i vore danske pas.

Et andet nationalt symbol er Dannebrog, der faldt ned fra himlen i Estland den 15. juni 1219, og som var det tegn som vendte krigslykken for kong Valdemar Sej, og Dannebrog er om noget et samlingsmærke for os alle.

Foredraget fortsatte med byvåben, tegn og symboler på Amager gennem tiden, herunder Hollænderbyens segl og bomærker samt Dragørs segl og byvåben.

Borgmester Eik Dahl Bidstrup deltog i foredraget og havde medbragt

Borgmester Eik Dahl Bidstrup viser borgmesterkæden frem, og den blev nærstuderet efterfølgende.

den imponerende borgmesterkæde, som vi fik lejlighed til at nærstudere.

I tilslutning til foredraget var trykt et 40-siders hæfte forfattet af Claus Ehlers og Dines Bogø, som deltagerne kunne tage med hjem til nærmere studium.

Amagers våben også fra 1648 viser Hollænderbyens tidligere kirke, som i 1731 blev ombygget til den kirke i Store Magleby, som vi kender i dag.

Kommende arrangementer

For resten af året og første halvår af næste år er en række arrangementer allerede på plads.

Dragør Museum har til huse i et af byens ældste bygninger fra 1753. Fremover vil indgangen til museet ske fra pladsen ved Havnepakhuset.

Dragør Museum i nye klæder

Foredragsaften tirsdag den 22. oktober 2019 kl. 19.30 i Wiedergårdens Festsal

Den smukke gamle bygning på havnen, som rummer Dragør Museum, har fået en gennemgribende men nænsom renovering, så den kan leve op til nutidige krav for museal opbevaring og formidling.

Håndværkerne er færdige, og personalet fra Museum Amager er i fuld gang med at arbejde på de nye udstillinger, der i sommeren 2020 skal rykke ind i nye omgivelser.

Museumsinspektør Christian Aagaard vil løfte sløret for indretningen og de nye muligheder for formidling, som den istandsatte bygning kan håndtere.

Et af de berørte emner på det nye museum er en temaudstilling om

”Dragør i krig”, hvor Dragørs rolle i de krigs Danmark har været involveret i, skal præsenteres for museumsgæsterne.

Men hvordan stykker man en spændende og informativ udstilling sammen om så komplekst et emne? Hvilke aspekter af krigene skal formidles, og hvilke krigs skal i det hele taget inddrages?

Disse spørgsmål vil blive besvaret af museumsinspektør Christian Aagaard, der naturligvis også vil tale om den brede historie bag de udvalgte konflikter.

Det bliver en aften i krigshistoriens tegn, set gennem en museumsmands øjne.

Bente Thers fortæller om sit liv

-og de mange mennesker i Dragør hun har mødt på livets vej

Bente Thers har tidligere fortalt om sit liv i Dragør Lokalhistoriske Forening.

Først var det om hendes oplevelser som ”Krokone” på Saltholm, som trak mennesker til fra nær og fjern.

Dernæst var det med hendes trofaste følgesvend harmonikaen, hvor hun fortalte om ”Mit liv med musik”.

Men Bente Thers har meget mere at øse af fra sit lange liv.

Tirsdag den 19. november 2019 kl. 19.30 kommer hun igen i Festsalen på Wiedergården og fortæller andre

historier fra hendes begivenhedsrige liv. Nu med vægt på huse og mennesker i Dragør.

Historien om TrapDanmark

Foredrag af chefredaktør og professor Niels Elers Koch tirsdag den 21. januar 2020 kl. 19.30 i Wiedergårdens Festsal.

”TrapDanmark” er efter eget udsagn verdens mest omfattende beskrivelse af en nation. En uundværlig samling af viden til alle, der gerne vil have indgående kendskab til natur, historie og kultur.

Kabinetssekretær under Kong Frederik den 7. Jens Peter Trap udgav i 1860 den første udgave af ”Statistisk-topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark”.

I takt med udviklingen er der efterfølgende udgivet helt nye og opdaterede udgaver. Den 5. udgave af ”TrapDanmark” udkom i perioden 1953-72.

En helt ny 6. udgave udkommer i årene 2017-21. Det er et meget imponerende værk på mere end 10.000 sider, der udgives i 34 store bind.

Grundlaget for ”TrapDanmark” er landets nuværende 98 kommuner, der hver får en større selvstændig omtale med væsentlig viden om geologi, geografi, biologi, arkæologi, historie, kultur, kunst, arkitektur samt samfunds- og erhvervsliv. Hver kommunes detaljerede omtale i det store værk, udgives separat. For Dragør Kommune udgives den separate bog i oktober 2019. Bogen er i format 21x25 cm, trykt i farver i et omfang på 72 sider. Som supplerende faglig konsulent for Dragør Kommune har arkivar ved historisk arkiv Henning Sørensen medvirket.

Bagest i bogen er et separat kort over det storkøbenhavnske område i målforsholdet 1:75.000. Ud over

redaktionens forord er der et forord af Dragørs borgmester Eik Dahl Bidstrup.

Dragør Lokalhistoriske Forening har forhandlet med TrapDanmark om et samlet køb af bøger om Dragør

Kommune med mængderabat på 35% til en stærkt reduceret pris kr. 130,-. Bøgerne vil kunne formidles også til andre kulturelle foreninger i Dragør Kommune.

Forsidefotoet til TrapDanmark omhandlende Dragør Kommune viser Dragør Havn med lodstårnet set fra vandet.

Optakt til fastelavn

Torsdag den 13. februar 2020 kl. 19.30 i Wiedergårdens Festsal

Foredrag og udstilling omkring fastelavn. Palle Cranil m.fl. guider os igennem lokale traditioner og festligheder i forbindelse med fastelavn.

Den årlige generalforsamling

Tirsdag den 3. marts 2020 kl. 19.00 i Wiedergårdens Festsal.

Indkaldelse til generalforsamlingen fremsendes med næste udgave af LokalHistorie.

For at gøre generalforsamlingen festlig vil Bordinghus Spillemænd komme og underholde og fortælle efter generalforsamlingen.

Bordinghus Spillemænd har deres hjemsted i Kastrup, men der er også rødder til Dragør.

Der vil ud over musik blive lagt op til fællessang med gamle amagersange. Det skal nok blive både underholdende og festligt.

Bordinghus Spillemænd med deres besætning af modne mennesker med spillelyst og livsglæde.

Historiske Dage i Øksnehallen

I weekenden den 21. og 22. marts 2020 er der igen "Historiske Dage" i Øksnehallen.

Historiske Dage besøges af ca. 10.000 gæster, der er med til at skabe spændende debat og medrivende stemning omkring historiens mange fascinerende områder.

Over de to dage vil 130 optrædere, debatter, samtaler og foredrag rulle over de fire scener i Øksnehallen.

Museum Amager, Historisk Arkiv Dragør og Dragør Lokalhistoriske Forening forventer at kunne deltage på en fællesudstilling bemandet med lo-

kalhistorisk interesserede personer og med assistance fra de mange frivillige ildsjæle i Dragør.

Der foreligger allerede spændende ideer til en flot stand, som vil skabe opmærksomhed omkring lokalhistorien på Sydamager.

Endvidere forventer man at kunne deltage med et større foredrag.

Lidt indtryk på mangfoldigheden fanget af Dines Bogøs kamera ved sidste års Historiske Dage.

Dragør Søbad

Som tidligere skrevet i LokalHistorie har der været gjort en indsats for igen at få navnet DRAGØR SØBAD opsat, ligesom det var i gamle dage før badeanstalten under en storm i 1996 flød til Sverige.

Som ved et trylleslag blev bogstaverne af kommunen opsat lige efter at badesæsonen sluttede. Flot ser det nu ud, og alle der ser det kan kun glædes.

Arrangementer i støbeskeen

75 året for Danmarks befrielse

Mærkedagen for den 5. maj 1945 vil antagelig blive markeret mange steder i Danmark. Det undersøges om Dragør

Lokalhistoriske Forening eventuelt vil kunne medvirke i lokal sammenhæng.

Diger på Sydamager

Det store dige ved kommunegrænsen til Tårnby Kommune, som efter beregningerne vil kunne modstå en stormflod, som kun vil optræde én gang pr. 10.000 år, er ved at blive færdiggjort henover Kongelundsvej.

Hvordan står Dragør i denne henseende, da Dragør Kommune ligger på den "forkerte" side af diget.

Et emne som nok kan være interessant at få belyst.

Returadresse:
DLF v/Marianne Bogø
Ternevænget 20
2791 Dragør

Kommende medlemsarrangementer:

Tirsdag den 22. oktober kl. 19.30 i Festsalen på Wiedergården

Foredragsaften om "Dragør Museum i nye klæder" ved museumsinspektør Christian Aagaard

Tirsdag den 19. november kl. 19.30 i Festsalen på Wiedergården

Bente Thers fortæller om mennesker hun har mødet på sin vej i livet og om huse i Dragør.

Tirsdag den 21. januar 2020 kl. 19.30 i Wiedergårdens Festsal

Foredragsaften med chefredaktør, professor Niels Elers Koch om TrapDanmark og den nyeste udgivelse om Dragør.

Torsdag den 13. februar 2020 kl. 19.30 i Wiedergårdens Festsal

Optakt til fastelavn.

Tirsdag den 3. marts 2020 kl. 19.00 i Wiedergårdens Festsal.

Den årlige generalforsamling med efterfølgende underholdning af Bordinghus Spillemænd.

21. og 22. marts 2020 "Historiske Dage" i Øksnehallen

Historisk udstilling og foredrag i samarbejde med Museum Amager m.fl.

Foreningens 25 års jubilæum.

Reserver datoen 17. november 2020 allerede nu.

**Næste udgave af Lokal Historie forventes
udsendt februar 2020.**